

PTUJSKI PERUTNINAR

325451

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA IN KOOPERANTOV PERUTNINA PTUJ • LETO XIII. • ŠT. 5 • NOVEMBER 1989

Delavski svet delovne organizacije PERUTNINA PTUJ, je na seji dne 24. 10. 1989 sprejel naslednji

SKLEP

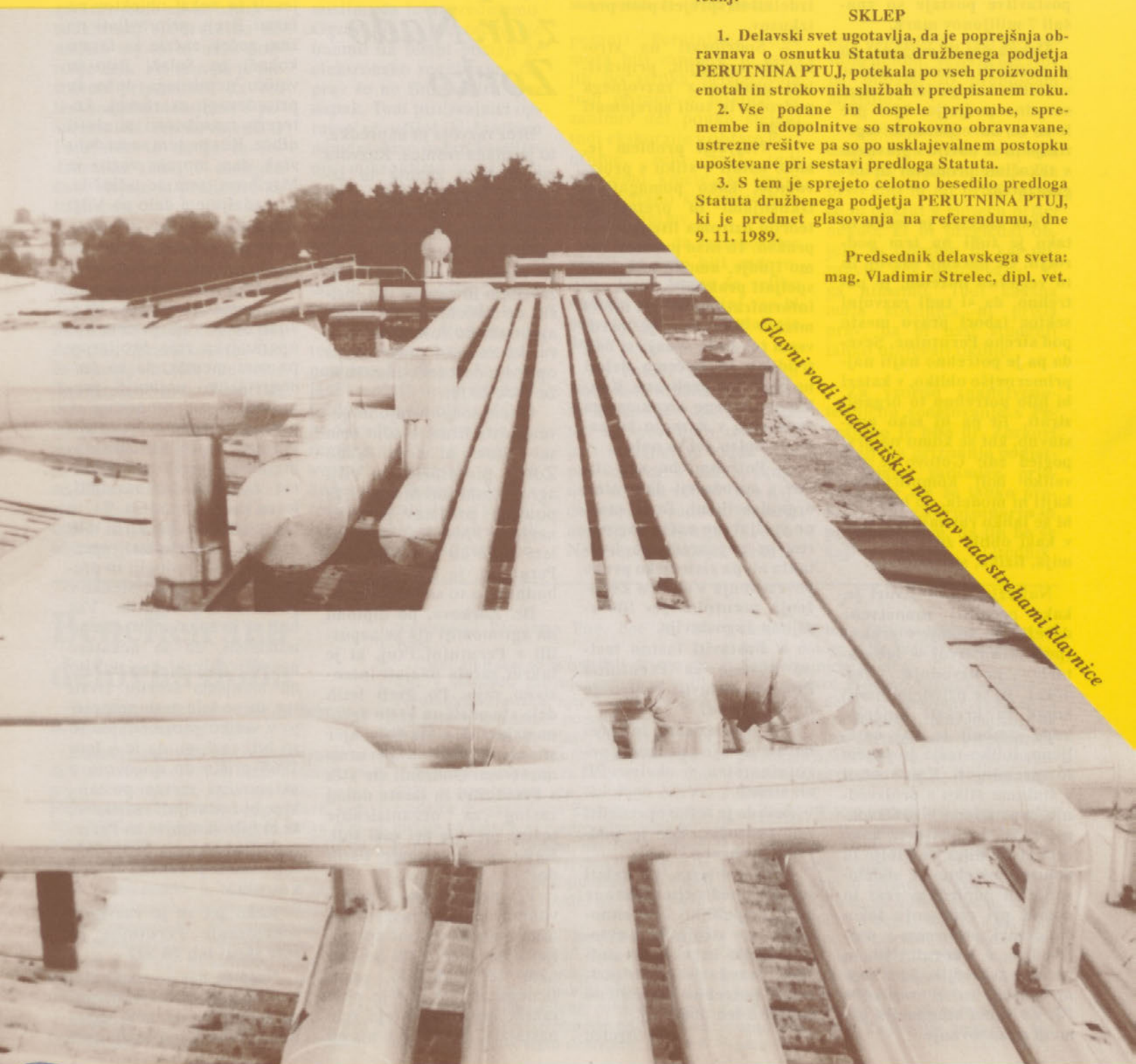
1. Delavski svet ugotavlja, da je poprejšnja obravnava o osnutku Statuta družbenega podjetja PERUTNINA PTUJ, potekala po vseh proizvodnih enotah in strokovnih službah v predpisanem roku.

2. Vse podane in dospele pripombe, spremembe in dopolnitve so strokovno obravnavane, ustrezne rešitve pa so po usklajevalnem postopku upoštewane pri sestavi predloga Statuta.

3. S tem je sprejeto celotno besedilo predloga Statuta družbenega podjetja PERUTNINA PTUJ, ki je predmet glasovanja na referendumu, dne 9. 11. 1989.

Predsednik delavskega sveta:
mag. Vladimir Strelec, dipl. vet.

Glavni vodi hladilniških naprav nad strehami klanjnice

KAKŠEN RAZVOJNI SEKTOR ŽELIMO V PERUTNINI

Ali ga postaviti v smislu velikih podjetij zahodnega tipa kot je BASF, ki je leta 1985 ustanovil razvojni center 40 km stran od glavne matične firme. Površina zemljišča na kateri je testna postaja, je 3,4 ha. Postaja ima v sklopu farmo in majhno mešalnico. Stroški postavitve postaje so znašali 7 milijonov mark.

Druga pot in možnost pa je postaviti razvojni sektor v obliki, kot ga imajo nam sorodna podjetja, kjer gre le za to, da v glavnem vegetirajo in se bavijo v glavnem s tekočimi problemi in organizacijo.

Vsak začetek je težak in tako je tudi na tem področju. Če hočemo razvoj, in to verjetno hočemo, je potrebno, da si tudi razvojni sektor izbori pravo mesto pod streho Perutnine. Seveda pa je potrebno najti najprimernejšo obliko, v kateri bi bilo potrebno to organizirati. To pa ni tako enostavno, kot se komu na prvi pogled zdi. Gotovo je vse veliko bolj komplicirano, kajti ni modela, po katerem bi se lahko ravnali, kot npr. v kaki obliki znanosti (kemija, fizika, strojništvo).

Najtežje v celi stvari je, kako prenesti znanstvene dosežke in znanje v prakso (povezava razvoj – laboratorij – proizvodnja – finance). Tu se pričnejo lomiti kopja in kresati mnenja, kajti čimbolj je kaj ustaljeno, toliko težje je potem to spreminjati. Kako ostati v stalnem stiku s proizvodnjo, s problemi v proizvodnji, kako sproti videti, kako cela stvar diha, se giblje in deluje. Potrebno je sodelovanje in odpiranje vrat in pomoč pri reševanju tekočih stvari, predvsem v proizvodnji, v laboratorijih in na vseh sektorjih. Brez tega ni razvoja in ni napredka PP. Že sama stagnacija pomeni nazadovanje.

Potrebno bo uvesti timsko delo na vseh področjih. To bi morala biti naša stalna naloga. Izkoristiti bi bilo potrebno na ta način predvsem mladi kader, ki ga sedaj ne primanjkuje in ki ima elan še iz šole.

– Posebej bo treba predvideti metode dela ter izdelati in sprejeti plan preizkusov.

– Sodelovati na strokovnih kolegijih, pripravljati gradivo z razvojnega področja in tudi sprejemati naloge.

– Največji problem je, kako ostati v stiku s proizvodnjo, kako pomagati z izkušnjami in pretapljati teorijo oziroma literaturo v prakso. Tu niso problem samo ljudje, ampak kako vse speljati praktično, koga vse informirati, kako biti informiran. Pozitivno je predvsem to, da se sedaj vsi bolj trudimo in hočemo delati na področju prehrane. Konkretna naloga strokovnega sodelavca v razvoju so zanjete v opisu del in nalog.

– Potrebno bo več stikov s sorodnimi delovnimi organizacijami. To bo možno speljati na način pogovorov in neposrednega kontakta ali pa sistemsko preko povezovanja v okviru Združenja perutnarjev Slovenije in Jugoslavije.

– Postaviti lastno testno postajo za Perutnino Ptuj ali zastaviti testiranje in teste širše?

– Organizirati in prenašati znanje s področja perutnarstva v okviru PP ali širše?

Seveda je težko opredeliti vsa področja, ker je področje prehrane široko.

Ostaja dilema, ali delati samo na področju prehrane ali se poglobljati še v tehnologijo in v strojništvo, avtomatizacijo in v računalništvo. Seveda je za to področje potrebno specifično znanje s teh področij.

V. Strelec

Klepet z dr. Nado Zorko

Brez razvoja ni napredka, to je znana resnica. Razvoja pa ni brez znanja in izkušenj. V proizvodnji – še zlasti živi – so torej nujne nenehne raziskave in iskanja novih možnosti. Tega se je vodstvo podjetja vedno zavedalo in zato je tudi prišlo do sodelovanja z Višjo agronomsko šolo v Mariboru, ki za našo proizvodnjo opravlja določene raziskave že prek 20 let.

O tem sodelovanju in povezanosti firme s šolo sem se pogovarjal z dr. Nado Zorko, profesorico na Višji agronomski šoli Maribor, ki poučuje predmet perutnarstvo. Prav ona, ki je od leta 1962 do 1964 delala v Perutnini, je bila med pobudniki za to sodelovanje.

Dr. Zorkova, po diplomii na agronomiji ste se zaposlili v Perutnini Ptuj, ki je takrat začela uvajati intenzivno rejo. Po dveh letih dela ste odšli na Višjo agronomsko šolo v Maribor, kjer ste nadaljevali s perutnarstvom. Obdržali ste stik s Perutnino in imate dokaj zaslug za organiziranje testne postaje pri vaši šoli. Kako se spominjate tistih dni?

V perutninsko proizvodnjo sem prišla z mešanimi občutki, ki pač spremljajo vse začetnike. Seveda nam je manjkalo praktičnega znanja, saj je prav takrat intenzivna reja šele nastajala in o njej nismo

vedeli skoraj nič. Nekateri so mislili, da »veliko« število živali na dvorišču že predstavlja farmo in da je pitanje piščancev pač takšno kot v ekstenzivni kmečki reji. No, pa to ni bilo mišljenje samo pri nas, tudi druge dežele so tako začele. Sicer pa so okoli leta 1960 na nešem območju imele prednost race, problematike intenzivne reje pa takrat nismo znali obvladati, zato se ta proizvodnja ni uveljavila.

V času, ko sem prišla v Perutnino, so ravno dograjevali še nekaj objektov na farmi Breg, pripravljati pa smo začeli načrte za farmo kokoši na Selah. Bilo je veliko nemirnega duha in prizadevanj za razvoj, katerega razsežnosti ni slutil nihče. Ker pa sem se na delo vsak dan morala voziti iz Maribora, sem se odločila, da nadaljujem delo na Višji agronomski šoli.

Tu sem pogrešala možnosti za praktičen pouk, brez katerega ni kompletnega in kokovostnega znanja. Razvijati se je tudi pričela kooperacijska reja brojlerjev pa sem menila, da so študenti lahko najboljši prenašalci novih tehnologij v prakso. Seveda pa se z njo morajo najprej seznaniti sami. Perutnina Ptuj se je takrat začela hitro razvijati, farmska proizvodnja pa je presegala okvirje, ko bi bilo mogoče preizkušati spremembe v tehnologiji in preverjati teoretične izsledke v proizvodnih obratih. Vse bolj se je kazala potreba po možnosti, da se nekatere novosti najprej preizkusijo na manjšem številu živali ter, da se šele nato prenesejo v veliko proizvodnjo. To so bili razlogi, da je v letu 1968 prišlo do dogovora o ustanovitvi testne postaje, kjer bi opravljali raziskave, ki bi bile zanimive za Perutnino, sočasno pa bi študentom nudili praktična znanja v stroki.

Kako pa se je razvijalo sodelovanje Perutnine in šole skozi teh 20 let?

Najprej nas je zanimalo, kakšne kokoši imajo drugod po svetu in tako smo zagotovo prvi v Jugoslaviji tudi

iz Amerike uvozili nekaj provenienc kokoši, pri katerih smo ugotavljali proizvodne lastnosti in spoznavali zdravstveno problematiko. Perutnina Ptuj je takrat nameravala uvoziti kokoši provenienc Lohmann iz Zahodne Nemčije. V poznejših letih se je testna postaja usmerila predvsem v prehrano perutnine. Večina receptur za sestavo krmnih mešanic za brojlerje, ki jih proizvaja Tovarna močnih krmil, je bila preizkušena na testni postaji. Drugih — komercialnih, organizacijskih ali izvoznih — sodelovanj s Perutnino nimamo, saj to ni naše področje dela. Pri tem pa je potrebno pripomniti, da vsa leta tesno sodelujemo s posameznimi strokovnjaki iz Perutnine in da se to sodelovanje zlasti v zadnjem času utrjuje in pridobiva na kakovosti.

S pogoji dela in z delom študentov ste zadovoljni?

V našem poklicu smo le redkokdaj zadovoljni. Vendar, če nekaj dobro napravimo, nas to veseli, čeprav pedagoško in raziskovalno delo skoraj nikoli ne vidi finančnih efektov. Pogoji za delo so bili dolgo časa slabi, izboljšali pa so se po opravljeni adaptaciji testne postaje. Zdaj smo področje dela že lahko malo razširili, ker ste v Perutnini razvili kemijski in bakteriološki laboratorij, računalniško pro-

gramiranje in druge dejavnosti, s katerimi je mogoče narediti že kaj temeljitega. Pri našem delu pa nas večkrat presenetijo pojavi, ki si jih ne znamo razlagati in je zato zelo dobro, da se v problematiko vključujejo strokovnjaki različnih profilov. Če bi imeli za delo večjo materialno bazo bi določene probleme, s katerimi se srečujemo mi in pospeševalci lahko do največje možne mere preprečili in zelo verjetno tudi rešili, tako pa jih žal večkrat tudi »preskočimo«. Vendar pa mislim, da le napredujemo. Ogrevanje in prezračevanje imamo na testni postaji že elektronsko regulirano, čeprav še ne funkcionira brez napak. Tudi proizvajalci opreme se učijo! V kratkem nameravamo uvesti krmiljenje mikroklima v objektu preko računalniškega sistema, ki bo nudil še mnoge druge prednosti v tehnologiji reje. Mislim, da v Jugoslaviji tega sistema še nimamo in da ima bodočnost v perutninski proizvodnji.

Kar zadeva študente pa tole: K nam prihajajo v galvnem kmečki otroci, ki so vajeni kmečkih opravil in imajo dokaj zadovoljive delovne navade. So pa močno obremenjeni, ker so pretežno »vozači«. prihajajo z vseh koncev, od Pomurja do Koroške. Nekateri so s kmetij, ki imajo zelo intenzivno pridelavo hrane in so tudi koo-

Ing. Aleksander Farazin, mr. Vladimir Strelec in dr. Nada Zorko ocenjujejo stanje piščancev v testni postaji

peranti Perutnine. Pouk mora biti zanimiv, le tako jih bo stroka privlačevala tudi pozneje v poklicu. V zanimiv del pouka štejejo tudi ekskurzije v obrate Perutnine, zelo radi tudi obiščemo kmete, ki imejo organizirano kooperacijsko rejo brojlerjev.

Rekli ste, da raziskovalec nikoli ne sme biti zadovoljen. Torej imate še veliko načrtov in želja. Kaj vse bi potrebovali za nadaljnje delo?

Po naravi sem bolj ali manj individualist. Strokovno lahko sodeluješ le s tistimi, ki spoštujejo zaupanje in s katerimi se najde skupen interes. V takem skupnem delu se vedno tudi najde kdo, ki zadevo popelje naprej, če sam izgubiš voljo. Nekateri vztrajajo. Takojš-

njih uspehov ni, vsaj ne z resnim delom. Velikih načrtov pa nimam, to prepuščam mlajšim.

Kaj bi potrebovali za nadaljnje delo? Oh, ta spisek bi bil pa že prava iluzija. Za prvo silo bi mi prišlo prav, če bi enkrat v mesecu prišel nekdo, ki bi pregledal objekt in opremo in kaj popravil, nek vzdrževalec, ki ga nimamo. Tudi kakšna mala kosilnica bi prišla prav, da bi naši študenti lahko urejevali okolje.

Za vzorno znanstvenotehnično sodelovanje s Perutnino je bilo dr. Zorkovi podeljeno priznanje podjetja. Njene zanimive prispevke pa ste že lahko prebrali tudi v Perutninarju in prepričan sem, da jih bo še kaj. Urednik

Beneficirana delovna doba

Beneficirana delovna doba za delavce v skladišču zmrznjenega mesa

Delavci v skladišču zmrznjenega mesa so že nekajkrat opozorili na težke delovne pogoje, ki vladajo pri njihovem delu; to so predvsem izredno nizke temperature, tudi do -35°C in iz tega izhajajoča velika temperaturna nihanja, ki neugodno vplivajo na zdravje.

Ta problematika je bila letos v mesecu juliju, obravnavana tudi na delavskem svetu delovne organizacije, ki je sprejel sklep, da se glede na izredno težavne delovne pogoje pristopi k uvedbi zavarovalne dobe, ki se šteje s povečanjem, oziroma beneficirane delovne dobe na teh delih.

Komisija, ki je ugotavljala beneficirano delovno dobo, je bila na ogledu v delovni

organizaciji Perutnina Ptuj, dne 31. 10. 1989.

Člani komisije so si ogledali dela in naloge v skladišču zmrznjenega mesa v PE Perutninska klavnica, kjer dela in naloge v neugodnih klimatskih pogojih opravlja 31 delavcev in v PE Predelava, kjer takšna dela opravlja 5 delavcev, in ugotovili naslednje:

Izpolnjeni so pogoji za štetje zavarovalne dobe s povečanjem, po določbah XXVI, razdelka drugega člena Zakona o delovnih mestih na katerih se zavarovalna doba šteje z povečanjem (Uradni list SFRJ številka 17/68 in 29/71) ter 71. člen Zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (Uradni list SFRJ številka 23/82).

Stopnja povečanja zavarovalne dobe znaša na teh delih za 12 mesecev dela 14 mesecev zavarovanja, kar pomeni, da se za eno leto dela na teh delih doda še 2 meseca zavarovanja. Na navedenih delih se zavarovalna doba šteje s povečanjem od 1. 1. 1968 dalje ter pripada vsem delavcem, ki so ka-

darkoli od tega datuma naprej, opravljali dela in naloge v hladilnicah oziroma skladišču zmrznjenega mesa.

Za delavce, ki delajo oziroma so delali na navedenih delih, je delovna organizacija dolžna plačati Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja poseben prispevek po stopnji 3,50% od bruto osebnega dohodka delavca za pet let nazaj, t.j. od 1. 11. 1984 dalje.

Za 3,50% se povečajo tudi redni mesečni prispevki za te delavce, ki se prav tako plačujejo Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Varno delo in zdravo delovno okolje se ustvarja s tehničnimi, zdravstvenimi, socialnimi, vzgojnimi in dugimi ukrepi, s katerimi preprečujemo in odpravljamo vzroke, ki lahko privedejo do okvar zdravja. Vendar je zdravje pogojeno z mnogimi faktorji. Eden izmed njih je tudi zdrav način življenja, za katerega mora skrbeti vsak posameznik, saj vendar vsi vemo, da je »laže preprečiti, kot zdraviti«. J.V.

BREZ HLADILNIC NI

10 hladilničarjev dan in noč, petek in svetek skrbi za ustrezne temperature v perutninski klavnici in predelavi pri obdelavi in predelavi končnih proizvodov, torej piščancev in izdelkov iz piščančjega mesa. Še zlasti pa so odgovorni za optimalne temperature v skladiščnih prostorih – hladilnicah. Njihova je tudi skrb, za vzdrževanje in funkcionalno delovanje prek 3000 m hladilnih inštalacij različnih premerov na katerih je vgrajeno prek 1200 najrazličnejših ventilov.

O proizvodnji, uspehih in težavah, smo v Perutninarju že veliko pisali, žal pa se v takih primerih ponavadi omejimo na osnovno dejavnost katere od proizvodnih oziroma organizacijskih enot ali pa o bloj ali manj pomembnih investicijah. Redko se spomnimo tako imenovanih spremljajočih dejavnosti, brez katerih v nobenem primeru ne bi mogla teči redna osnovna dejavnost. Med temi je tudi hladilniška služba v mesni industriji, ki se je od nekaj skromnih hladilnic razvila v obsežen hladilni sistem s prek petdeset hladilnih celic.

Časi ledenic, ki so jih v zimah polnili z dravskim ledom za potrebe mesarij, so že davno mimo. Že dolgo si ne moremo zamisliti sodobnih klavnic brez ustreznih hladilnic. Te pa se morajo prilagajati potrebam proizvodnje in skladiščenja.

Tako je tudi pri nas, še zlasti v perutninski klavnici.

O razvoju in delovanju hladilnic sem se pogovarjal s Henrihom Seliškom, vodjo hladilniške službe in Andrejem Koterjem, vodjo energetike in vzdrževanja v Mesni industriji.

Ko je bila zgrajena leta 1968 klavnica se je Perutnina hitro razvijala. Hitri razvoj pa je zahteval širitev zmogljivosti klavnice, kakor tudi tako imenovanih spremljajočih dejavnosti. Že po petih letih je bila opravljena prva večja rekonstrukcija. Med tem se je v klavnici že začela razvijati tudi predelava. Naslednja večja rekonstrukcija je bila že 1978. leta po požaru v klavnici.

Manjših rekonstrukcij, modernizacij in seveda dograditev posameznih potrebnih objektov pa je bilo še več. Dograditve so se lokacijsko prilagajale obstoječemu osnovnemu objektu

– klavnici, saj ni bilo druge možnosti.

Normalno je, da je bilo tem razširitvam potrebno prilagajati tudi hladilne naprave. Še več. Tudi uvajanje novih tehnologij je pred hladilno službo postavljalo nove zahteve. Nujne so bile najrazličnejše prevezave in prilagoditve hladilnih naprav. Tudi razne hladilne naprave (kot so separatorji in zbiralne posode) so bile nefunkcionalno razporejene glede na možnosti. Mnoge od teh so dotrajale, dotrajale pa so tudi napeljave, kar je pred hladilniško službo postavljalo zahtevne naloge, pri vzdrževanju. Hladilni medij – amoniak – ima izredno oster neprijeten vonj, zato mnogih posegov niso mogli opraviti drugače kot ponoči, ko klavnica ni obratovala in je bilo možno posamezne hladilne sisteme za krajši čas ustaviti.

Vse to, še zlasti pa začetek gradnje III. faze modernizacije klavnice je narekovalo, da je bilo nujno zgraditi novi in funkcionalni hladilniški sistem. To pa niti malo ni bilo lahko. Takole sta pripovedovala sogovornika: »Glavni problem so bili separatorji, ki so bili prej postavljeni na takih lokacijah, da so ovirali gradnjo novega dela klavnice. Bili so tudi premajhni za potrebe povečanih zmogljivosti klavnice. Problematične so bile še posode za amoniak ter druge armature, ki podlegajo strogim kontrolam republiškega inšpektorata za parne kotle. Nekatere teh naprav so v uporabi že polnih 15 let.

Da je nujno potrebno zgraditi novi hladilniški sistem od strojnice do razvodov, napeljav do hladilnic, o tem ni bilo nobenega dvoma. Vprašanje je bilo le, kako, saj v hladilnicah ni možno za daljši čas ustaviti

obratovanja. Odločili smo se za izvedbo v dveh fazah.«

Prva faza je zajemala gradnjo strojnice, dobavo in montažo novih tlačnih posod in separatorjev ter črpalke za amoniak z vso potrebno avtomatiko, strojnimi in elektroinštalacijami. Nadaljevali so z povezavo novih separatorjev s kompresorji v obstoječi strojnici. Naslednje pomembno opravilo v prvi fazi je bila gradnja novih glavnih razvodov, ki jim radi rečejo makro razvodi, saj imajo največji vodi premer tudi do 350 mm. Projektant ing. Razpotnik iz Ljubljane je v sodelovanju s strokovnjaki PE Perutninska klavnica predvidel speljati te vode nad strehami klavnice po posebnem mostovžu.

Kolikšno delo je bilo to, pove najlepše podatek, da so vgradili prek 3200 metrov cevovodov s premerom od 10 do 350 milimetrov ter okoli 700 različnih ventilov in drugih armatur, poleg teh pa so jih okoli 550 obnovili, in popravili na obstoječih inštalacijah. Seveda je bilo potrebno vse te napeljave ustrezno izolirati in zavarovati pred najrazličnejšimi vplivi.

Istočasno so obnovili večino obstoječih napeljav in priključili na novo zgrajene hladilnice. Ti razvodi služijo za navezavo hladilnih celic na glavne vode in potekajo po šestih »energetskih podstrešjih«.

Potrebno je poudariti, da so vse te napeljave že prilagojene za potrebe nove klavnice in za predvideno rekonstrukcijo predelave.

Glavni izvajalci teh obsežnih del so bili: Termomehanika Zagreb, Tehnomont Zagreb, Jugofrigo Beograd, Gidos Lendava ob sodelovanju z ekipo hladilniške službe, električarjev in nekaterih vzdrževalnih

Vodja hladilniške službe, Henrich Selišek ob napeljavah nad strehami perutninske klavnice

SODOBNE KLAVNICE

služb PE Servis. Obnovitvena dela pa so v večini opravili delavci KTO iz Celja. Ker hlajenja ni možno nikoli prekiniti za daljši čas, je bilo potrebno pripraviti za prevezave sistemov natančen terminski plan, ki so ga v celoti izdelali v strokovnih službah PE Perutninska klavnica in Predelava. Najustreznejši čas za to opravilo je bil med prvomajskimi prazniki, ko klavnica ni obratovala. Vsa pripravljala dela so delavci vzdrževalne in hladilniške službe na klavnici že vnaprej pripravili v glavnem ponoči. Med 26. 4. in 5. 5. pa so opravili večino prevezav instalacij novih in obstoječih hladilnih sistemov. Seveda so morale hladilnice ves čas obratovati, zato so se lahko posamezni sistemi postopno vključevali. Pri tem je bila potrebna velika mera iznadljivosti za prilagodit-

ve, ki jih projektant ni ali ni mogel predvideti.

Za uspešnost posega je bilo nujno nenehno koordinirati delo vseh sodelujočih, všteti gasilno stražo GD Ptuj in službo varstva pri delu PP, saj je obstajala poleg drugih še nevarnost izstopa amoniaka.

I. faza obnovitve hladilnega sistema je bila s tem uspešno končana, izvajajo pa se že dela II. faze. Ta zajema: dobavo in montažo novih vijčnih kompresorjev, prenos še uporabnih kompresorjev iz dosedanje strojnice, montaža kondenzatorjev, zbiralnih posod, kolektorskih vodov v strojnici, elektroenergetskih in elektroinstalacij.

Ko bo dokončana nova strojnica, bo le-ta delno vodena preko mikroprocesorja (računalnika). Ker so programi prilagojeni projektu, med izvedbo projekta

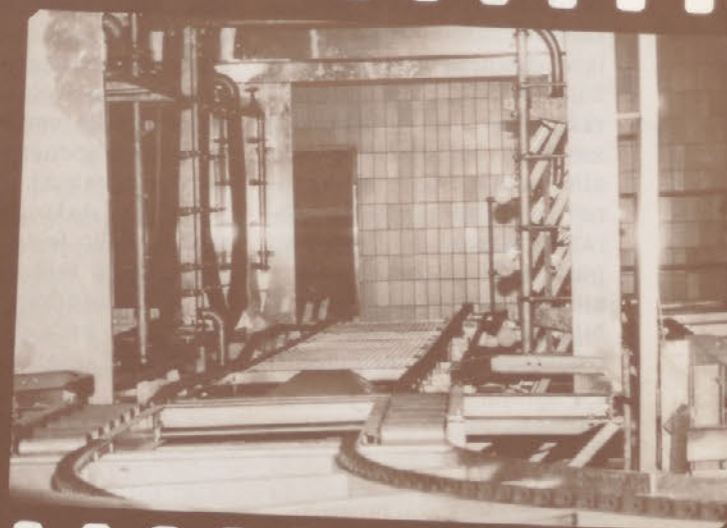
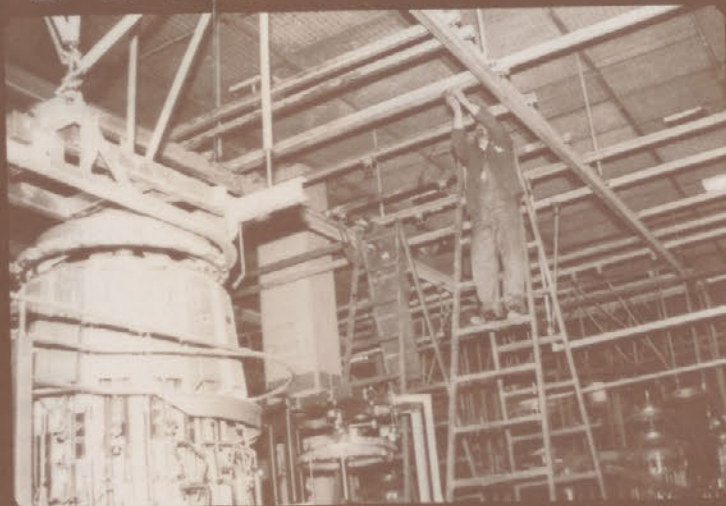
pa je prišlo do nekaterih dopolnitev, ki so jih narekivale potrebe (klimatizacija prostora in drugo) bo te segmente potrebno še vedno nadzirati in uravnavati »ročno«. O tem bomo več zapisali, ko bo nova strojnica začela obratovati.

V sklopu druge faze rekonstrukcije hladilnih sistemov bo potrebno izprazniti sedanje prostore strojnice za druge namene in prenesti sistem za pripravo ledene vode, za mokro hlajenje piščancev.

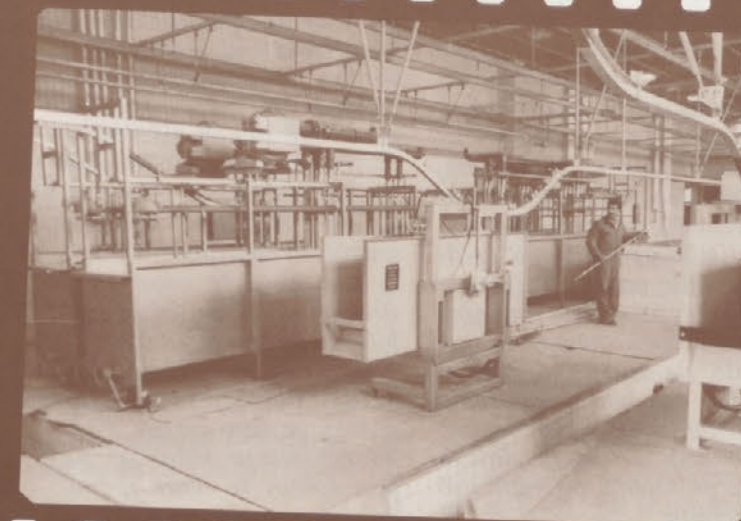
Hladilničarjem v klavnici torej ne bo zmanjkalo dela, dasiravno nekateri njihovi sodelavci radi pomislijo: »Njim je lepo, saj se samo šprancirajo po klavnici«. Vedo kako hudo je, če amoniak »uide«, če smrdi, če stoji linde. Najbrž pa ne vedo kako je, ko je potrebno sneti 200-kilogramski ventilator pri mrazu 36 sto-

pinj pod ničlo ali opraviti druga popravila v takih pogojih. Morebiti bi se kazalo kdaj zamisliti tudi nad tem, da 10 delavcev v hladilni službi dan in noč, petek in svetek, skrbi za kolikor je mogoče optimalno delovanje vseh hladilnih naprav in za vzdrževanje ustreznih nizkih temperatur v prek 40 hladilnih celicah in drugih manipulacijskih in delovnih prostorih ter garderobah, ki so klimatizirani. Ko bo klavnica dokončana jih bo še več. Hladilničarji menijo, da bi tudi pri vrednotenju dela in nagrajevanju moral kdo opaziti razliko med delom v tem velikem sistemu v primerjavi z našimi drugimi hladilnicami, saj je, po njihovem mnenju, ta hladilnica ena izmed največjih v državi, tako po obsegu kot zmogljivost. L.C.

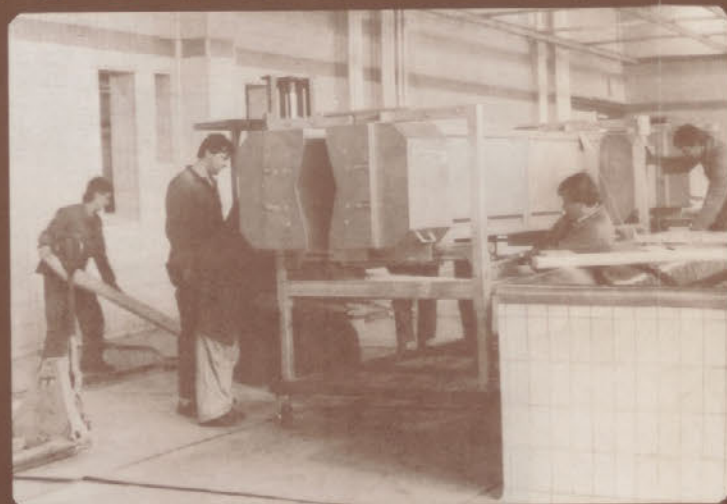
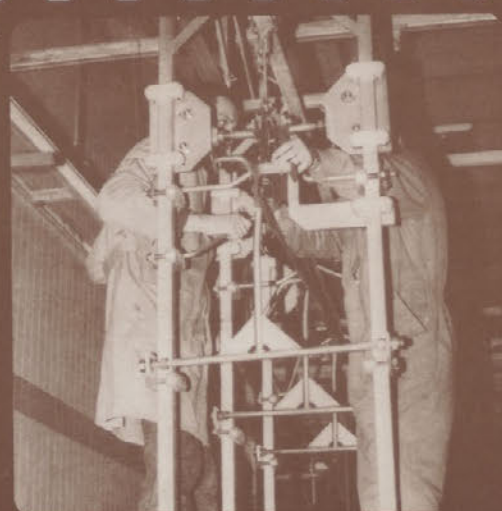

OPREMLJANJE PERUTNINSKE KLAVNICE V SLIKI

11. oktobra so naše podjetje obiskali novinarji-dopisniki slovenskih radijskih postaj. Ob tej priliki so si med drugim ogledali tudi montažo opreme v perutninski klavnici.

Klub upokojencev poroča

Še nekaj tednov in leto bo naokoli in spet bo prirejeno zdaj že tradicionalno srečanje upokojevcev Perutnine, katerega se vsi upokojevci veselimo in že težko pričakujemo, saj je to srečanje za vse nas lepa priložnost, da zve- mo iz prve roke kaj več o delu in življenju ter napredku Perutnine Ptuj, kjer smo dolga leta delali in ustvarjali.

Na srečanju, ki bo istočasno združeno s 3. občnim zborom Kluba upokojevcev PP, bomo pregledali, kaj smo v letošnjem letu delali ter sprejeli načrt dela Kluba za leto 1990.

Lani smo v Ptujem perutninarju sproti poročali o vseh naših akcijah, letos pa tega nismo želili, ker smo slišali pripombe, »kako lepo je upokojevcem, saj se kar naprej vozakajo na izlete in prirejajo piknike«. Toda ne glede na take pripombe je naloga Kluba upokojevcev predvsem, da omogoča članom čim več razvedrila in možnosti za razna tovariška srečanja, na katerih si vsaj za kratek čas lahko izprežemo vsakdanje skrbi in tegobe, zato smo v načrtu našega dela prav temu posvetili vso pozornost.

S tem sestavkom želimo delavcem Perutnine poročati, kaj smo v letošnjem letu delali in za kaj smo potrošili 8 milijonov din, ki so nam bili dodeljeni.

Kljub vsesplošnim in zapletenim razmeram smo z doseženimi rezultati in aktivnostjo še kar zadovoljni.

Med letom smo organizirali tri zdravstvena predavanja o prehrani, zdravljenju boleznih ostarelih ljudi ter o fizioterapiji. Predavanja so bila dobro obiskana in anketa je pokazala, da si naši člani takšna predavanja še želijo.

Nadalje smo priredili štiri tovariška stečanja, in sicer pri lovskem domu na Zgornji Hajdini, pri Ciglarjevih v Konjiški vasi, pri Štrausovih v Doleni ter pri domu KS

Jože Potrč v Ptuj. Udeležba na srečanjih je bila dobra in tudi poučna, saj smo se spoznali z zgodovino in drugimi posebnostmi kraja, v katerem smo bili.

Organizirali smo tudi dva enodnevna izleta. Prvega na Celjsko in Koroško. V Celju smo si ogledali »Grafiko«, ki je novi obrat Aera, kar je bilo še posebej zanimivo za tiste, ki so pred upokojitvijo delali v naši tiskarni.

V Celju smo si še ogledali zanimive razvaline gornjega gradu celjskih grofov. Med potjo proti Koroški smo se opoldne ustavili ob jezeru v Velenju na poti domov pa še pri kooperantih Anici in Jožetu Hedlu v Sp. Vižingi, kjer so nas izredno prijateljsko sprejeli ter nas pogostili. Razkazali so nam res vzorno urejeno in napredno kmetijo ter nas seznanili s težavami, katere zavirajo sodobno kmetijsko dejavnost. Na drugi izlet smo se odpeljali v Prekmurje. V Beltincih smo bili na obisku v »Rašici«, v Filovcih pa pri lončarju Bojancu. V Bogojini smo si ogledali znamenito cerkev, Plečnikovo mojstrovino, ter na poti domov še »Park spominov in prijateljstva« pri dr. Vaneku Šiftarju in ob Negovsekem jezeru domačijo znanega dobrotnika Ivana Krambergerja.

Naši planinci pa so šli letos na izlet na Planico nad Framom, na Konjiško goro in na Boč.

Nekaj naših članov je tudi razstavljalo svoje umetniške izdelke na razstavi ročnih del, ki jih je organiziral sindikat PP.

Nekateri člani izvršnega odbora Kluba so vsakega 1. in 15. v mesecu dežurali v sejni sobi DPO ter dajali članom ustrezne podatke in drugo pomoč, če so jo ti iskali.

Izvršni odbor Kluba je bil skozi vse leto v precejšnjih kadrovskih težavah. Večji del članov izvršnega odbora zaradi bolezni in drugih vzrokov ni mogel redno izvrševati

svojih nalog. Kljub temu pa zdaj z zadovoljstvom ugotavljamo, do smo vse načrtovane naloge v redu opravili, in jih celo prekoračili. Vsega pa tudi nismo mogli uresničiti, kar smo menili, da bi bilo prav.

Pred nami je zdaj čas priprav na 3. občni zbor in naša naloga je predvsem ta, da moramo izvršni odbor dopolniti z novimi kadri, ki bodo lažje izvrševali zastavljene naloge. Ker je med našim

članstvom večina ženskih upokojevcev, se mora ustrezno s tem povečati število žensk tudi v izvršnem odboru Kluba. Ta naloga sicer ne bo lahka, ker se večina, ki je bolj pri zdravju in tudi bolj usposobljena, brani delati v izvršnih organih Kluba.

Ob koncu še izvršni odbor z veseljem ugotavlja, da so odnosi vodstvenih kadrov in delavcev Perutnine Ptuj do upokojevcev zelo dobri, rekli bi lahko, pristrčni. D. Čater

Upokojil se je mojster Janez Arnuš

»Mojster, kaj naj storim, kar- ter mojega avtomobila pušča olje?«

»Olje izpusti«, je glasil hudo- mušni odgovor.

No to je samo domislica, ki pove, kako vedrega značaja je bil mojster Janez Arnuš. Vedno je bil pripravljen za šalo, vendar le v prostem času. Vsi, ki smo ga poznali vemo, da je bil na delu skrajno dosleden in nepopustljiv. To najbolj vedo njegovi sodelavci v mehanični delavnici in vajenci, ki so od njega dobili prva znanja o mehaniki.

Naš novi upokojenec se je zaposlil v Perutnini sredi leta 1966 kot mehanik. Takrat skromna mehanična delavnica se je prav v tistem času začela razvijati. Imeli smo precej zastareli voznik park, zato je bilo treba nenehno iskati rezervne dele. Zavaljo tega je Janez nehote postal še nabavni.

Perutnina je v tistem času močno povečevala proizvodnjo, začela je krepiti kooperacijsko rejo, zato so kar naprej »prihajali« tudi novi kamioni. S tem pa je nastala potreba po številnejši ekipi mehanikov. Janez Arnuš je kmalu postal vodja mehanične delavnice, vendar so ga vsi klicali kar mojster, saj je to v resnici tudi bil. Mnogi sedaj uspešni mehaniki, so dobili

znanje o mehaniki prav od njega. Za delo z mladimi pa je potrebno veliko energije in biti »mlad«. To je Janezu uspavalo. Mladostno razposajenost svojih učencev je znal krotiti s svojim zgledom resnega in doslednega dela, dasiravno je bil vedno pripravljen v prostem času ošpičiti kako hudomušno, vedno pa je bil tudi pripravljen pomagati z resnim nasvetom.

Bil je vzor marljivega delavca, za kar je že leta 1967 prejel državno odlikovanje — medaljo dela.

To ga je spodbudilo, da se je še bolj zagrizeno posvetil delu. Tudi več inovacij je naredil, vendar jih ni prijavil, ker to področje dejavnosti takrat še ni bilo razvito. Ker pa človek, ki je sposoben in marljiv zasluži, da se mu po desetletjih uspešnega trdega dela olajšajo delovni pogoji, je po letu 1980 tudi mojster Arnuš postal normirec analitik za mehanično delavnico.

Kako priljubljen je bil v PE Servis, ne le v mehanični delavnici, je bilo najlepše pokazano, ko smo se skoraj vsi sodelavci zbrali na njegovi poslovitveni slovesnosti in mu izročili spominsko darilo. To pa ni pomeni- lo slovesa, marveč povabilo: »Janez, pridi še med nas, pričakujemo te«,

tvoji sodelavci.

Frančki v spomin

Globoko nas je pretresla vest, ko smo izvedeli, da je kruta bolezen, ki ji medicinska znanost še danes ni kos, iztrgala iz naše sredine sodelavko Frančko Mlakar, rojeno 1939. leta.

V kolektiv Farme Trnovec jo je pot pripeljala 1981. leta, kjer se je zaposlila kot perutninarka. Kljub rahlemu zdravju je bila vestna, poštena ter pridna delavka in mati, saj je svoji hčeri vzgojila v marljive in prizadevne člane naše družbe. Nudila jima je več kot je lahko.

Za njo ni bilo važno, kdaj je čas malice ali kdaj se konča delavnik, če še dela, ki si ga je zadala ni dokončala. Imela je tudi pravi humani odnos do sočloveka. Kadarkoli smo se z njo srečevali, je bila veselega, nasmejanega obraza in vedno pripravljena za razgovor. Rada je pomagala sodelavcem, ki so ji ob letošnji elementarni nesreči to tudi vračali. Zelo se je veselila novega doma, v katerem je bivala komaj nekaj dni. Velike načrte smo še imeli z njo, žal pa jih nismo mogli uresničiti.

Njeni sodelavci in prijatelji jo bomo še čakali, a zaman. Nastala je praznina, v naših srcih pa bo ostal njen lik dobre slovenske matere in sodelavke, ki se ga bomo radi spominjali.

Sodelavci

Bilo je pred devetimi leti

Ob srebrnem jubileju Ptujске tiskarne smo se razveselili tudi nove tehnike tiskanja – ofset tiska. Za nas je to pomenilo prekinitev stoletja starega načina odtiskovanja prestavljivih črk, lesorezov itd. Nekaj časa nismo imeli kadra, ki bi znal že takoj na začetku tiskati v ofsetni tehniki najkvalitetnejše tiskovine. Seveda smo mlade in zagnane sodelavce poslali v šolo in na usposabljanje v drugo tiskarno.

Dokaj hitro smo osvojili ta način tiska in po devetih letih lahko govorimo že o novem načinu stavljenja. »Prespali« smo celo generacijo stavljenja v fotostavku in začeli postavljati fotostavek na računalnikih in laserskem tiskalniku. To pomeni prekinitev stavljenja s premakljivimi črkami in začetek stavljenja celotnih strani časopisov, tabel, grafikonov ipd. na ekran, kar pomeni tudi veliko več možnosti oblikovanja oziroma hitrejše in kvalitetnejše oblikovanje oziroma še hitrejše in kvalitetnejše oblikovanje tiskovin. Omejen je samo človek, s svojo omejeno hitrostjo tipkanja in sposobnostjo uporabljanja vseh prednosti, ki jih nudi računalnik.

Tudi tu ni šlo brez težav. Potrebni so bili kadri, izbor ustreznih računalnikov in programov stavljenja. Vedno znova so se kazale nepredvidene težave, ki jih je prinesla tako velika sprememba. Če se je le dalo, smo izbrali čim boljše opremo, saj jo uporabljamo profesionalno.

Razvoj pa nezadržno napreduje. Računalniki so že sestavni del vseh tiskarskih strojev, nabavljenih na zahodu; na žalost pa je večina naših z vzhoda. Zato nam je edini cilj, nabaviti vsaj en sodoben in kvaliteten stroj tehnološko razvitega zahoda, da bi lahko izdelovali kvalitetnejše tiskovine in dvignili produktivnost.

Osvojili smo torej ofsetni tisk in ta je osvojil nas; od klasičnega, stoletja starega načina stavljenja, smo prešli na računalniškega. Na zahodu pa tiskajo že trodimenzionalne slike, kar je spet velik skok v razvoju tehnologije. Želimo, da bi tisk tako kvalitetnih fotografij dočakali vsaj v naslednjem desetletju.

C.I.

Popravek

V informaciji o doseganju fizičnega obsega proizvodnje, objavljeni v Informacijah številka 15, je prišlo do neljube napake. Objavljeno je bilo, da enoti Predelava in Perutninska klavnica zaostajata za načrtovano proizvodnjo za 11,1%, dejansko zaostajata za 1,2%.

PE Predelava je zasotek za načrtovano proizvodnjo zmanjšala, saj je ob polletju zaostajala za 3,7%, trendi na prodajnem področju pa kažejo, da bo lahko plan ob zaključku leta dosežen.

PE Perutninska klavnica je v prvih devetih mesecih proizvodnja za 1% oziroma 272 ton perutninskega mesa več, kot je bilo načrtovano, fileja za 2,8% oziroma 23 ton več, medtem, ko je proizvodnja razreza izpod plana za 13,5% oziroma je manjša za 1125 ton.

Izpadel je podatek za PE Servis, ta enota zaostaja za načrtovanim obsegom storitev za 1,1%, kar je posledica manjšega števila zaposlenih, kot je bilo načrtovano.

Prizadetim delavcem se za to neljubo napako opravičujemo.

Plansko analitski sektor
v.d. direktor
Bojan Učakar

Kdor ne gre naprej, nazaduje. Drugi gredo s hitrimi koraki mimo. V Perutnini smo si vedno prizadevali, biti korak pred drugimi. To nam je doslej uspevalo zahvaljujoč dobremu delu in visoki zavesti delavcev Perutnine, da smo se vedno odločali za napredek.

Ponovno smo pred tako odločitvijo. S sprejemom sprememb in dopolnitev Statuta podjetja, bomo le-tega uskladili z veljavnim Zakonom o podjetjih, ki nam daje nekaj več možnosti za oblike organiziranosti, s katerimi imamo več možnosti za hitrejši razvoj, torej na referendumu, ki bo v četrtek

9. novembra bomo glasovali za prihodnost

razstava fotografij ptuj '89

V razstavnem paviljonu Dušana Kvedra si lahko ogledamo že šesto razstavo jugoslovanske fotografije v Ptuj, posvečeno 150-letnici fotografije.

Razstava bo odprta do 13. 11. 1989

Kako je bilo z dopusti?

Dopustniški dnevi so za nami, zato lahko ugotovimo, kolikšnemu številu naših delavcev je bilo omogočeno letovanje v letošnji sezoni.

Ob razpoložljivih počitniških kapacitetah in ob upoštevanju želja in možnosti je od 516 prijavljenih za letovanje, bilo razporejenih 349 ali 68% od prijavljenih, 167 pa jih je ostalo nerazporejenih.

Glede na razpoložljive počitniške kapacitete bi lahko v času sezone, t.j. od 19. 6. do 7. 9. 1989, ob polni zasedenosti letovalo 396 delavcev, 147 delavcev pa še vedno ni imelo možnosti letovati.

Najbolj zaskrbljujoče je dejstvo, da predstavljajo kamp prikolice več kot 50% števila last-

nih ležišč. Te so večinoma dotrajane, stroški kampiranja in vzdrževanja pa zelo visoki.

Kljub velikim finančnim težavam bi si morali prizadevati, da bi obdržali vsaj obstoječe število ležišč. Ob že sedaj premajhnem številu počitniških kapacitet, ne bi smeli le-teh še zmanjševati.

V letošnjem letu smo kupili v Termah Čatež eno hišico in tako nadomestili v lanskem letu odpisano prikolico. Bivaje v hišici je možno že od septembra dalje in kljub obvestilu ni v tem času zanj pravega zanimanja. V hišici je možnost ogrevanja in čez vse leto kopanja v notranjem bazenu. Zato priporočamo predvsem tistim, ki imajo zdravstvene težave, da to možnost izkoristijo.

V letni sezoni je namreč za toplice toliko interesentov, da je letovanje omogočeno le slabi polovici prijavljenih.

Glede zimskih kapacitet razpolagamo z lastnim bungalovom na Rogli. Vsako leto se prijavi veliko število interesentov za smučanje, zato tudi od DO Impol v Slovenski Bistrici najjemo nekaj prostih ležišč na RTC Trije kralji.

V sezoni 1988/89 je od 67 prijavljenih za smučanje, bilo razporejenih 36 delavcev na Rogli in Treh kraljih. Zaradi pomanjkanja snega 17 razporejenih na Treh kraljih ni imelo možnosti za smučanje. Zato pričakujemo v sezoni 1989/90 veliko prijav. Seveda bodo imeli prednost tisti, ki lani oziroma že dalj časa niso smučali.

O razpoloženju letujočih v letošnji sezoni sklepamo, da so bili v glavnem zadovoljni, kolikor jim je bilo vreme naklonjeno.

Pripombe in kritike so se kot po stari navadi nanašale na »uničene« prikolice. Res je, da tu zob časa naredi svoje, vendar smo prepričani, da ima prikolica in tudi ves ostali inventar v privatni lasti enkrat daljšo dobo trajanja. Zelo redki so tisti, ki pazijo in v khjigi pripomb in predlogov pozivajo ostale k večjemu čutu odgovornosti do premoženja, ki je naša skupna last. Večina namreč kritizira samo službe, ki so zadolžene za vzdrževanje, kot da bi bili eni poklicani za to, da uničujejo, drugi pa naj to popravljajo.

Glede na težak položaj v današnjem času moramo razumeti, da bomo tudi v bodoče težko pridobivali nove oziroma obnavljali stare počitniške kapacitete, zato jih čuvajmo z vsem čutom odgovornosti.

Marija Rijavec

Križanka

SESTAVLJENA KLASICA	STRANČARICA	ZAKLASKA	SLOV. SLIKAR (PETER)	BOLG. MOŠKO IME	RIMSKA	DRE. VOREN	PES. NISKI STIH
FLOSAR					6		
RAZSTREŠENA LIVA ZA MINE					EDO MOHORČIČ VEZNIK		
MORSKA ŽIVAL							
SMRTNI BOJ							
GOBA KARŽELJ							
OTOK FRED SUMATRO					PTUJSKI PERUTNINAR		ALKO. HOLNA PIJAČA
LUTECIJ							
ROČNA HRMONKA							
VERDIOVA OPERA							
MANJ KOT ENA							
REALNA SOLA							
IGRALKA MIRANDA							
KARLOVAC							
JAN IVO							
LEPO CVETOČA LONGONICA							
NAMEN, NAKLEP							
KAMNITO ORODJE ALFRED NOBEL							
LEŠEN METAŠ PETKOVIČ							
MOŠKO IME, EGIDIJ							
DRE. VESNI IZOEDEK							
SLOG, DRŽA							
IGRALKA KAČIČ							
BAJESL. SODNIK							
LESEN DROG							
ŽENSKO IME							
IRANSKA PRINCESA							
STARO. RIMSKA JEDILNICA							
JAPON DENAR							
LUKA V IZRAELU							
NOGO. METAŠ (SEMIR) KAFONOM							
ZNAMKA CIGARET							
ANTIČNA ALPСКА POKRAJINA							
VRTNA CVETICA							
VZKLIK RIBNIČANOV							
VAS PRI TRBOVAH GOROVJE ČRNIGORI							
LUGAND. KREDITNA ZUNANJ. BANKA							
MINISTRER ZIDARSKA ŽILICA							

PTUJSKI PERUTNINAR, glasilo delovnega kolektiva in kooperantov Ptuj, izdaja delavski svet OZD. Glasilo ureja uredniški odbor: Alenka Brglez, Lojze Cajnko – predsednik, Milivoj Cimerman, Stanko Lepej, Janja Toplak, Bojan Vilčnik. Glavni urednik Lojze Cajnko, odgovorni urednik Jovo Tarbuk. Naklada 2500 izvodov, uredništvo in uprava Ptuj, Potrčeva 8. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo je oproščeno prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije, številka 421-1/72, z dne 5. 12. 1977. Tiska PE Ptujška tiskarna, Ptuj.

MENJAVA TABLE?

- Čujem, da boš menjal službo s 1. 1. 1990. Le kje si staknil boljšo?
- Ja, poslovil se bom od DSSS in začel z delom v Direkciji.

RADOVEDNEŽ

- Kdo pa bo delal v Direkciji?
- Direktorji in portir, pa financerji, administratorji...
- Jaz pa sem mislil, da samo dirigenti.

NEKJE JE TREBA ZAČETI

- Ti si pa zelo navdušen za zadrževanje osebnih odhodkov, ki ti bo prineslo 100% velikega R.
- Zakaj pa ne? Z izkušnjami se bom lažje odločil za nakup delnic.

NOVO SVETO PISMO

- Si že slišal, da lahko po zakonu o podjetjih ustanovimo družbo z omejeno zavezo?
- Ne. Poznam le staro in novo zavezo, ki pa ne omejujeta verovanja.

ZAUPANJE V PREDLAGATELJE

- Se ne bojite v SERVISU, da vas bodo razprodali?
- Ne vem zakaj gre.
- Na seji so člani delavskega sveta soglašali z odprodajo odpisanih stvari, ne da bi vedeli za katere sploh gre.

NAGRAJEVANJE

- Ali veš kaj je sreča na vrvi?
- Film.
- Že, že! Je pa tudi to, če bom po novem sistemu nagrajevanja dobil več kot 100% osebnega dohodka.

NEUMNOST

- Poglej, Kokotek se dela norca iz nas, mi pa ga še stimuliramo.
- Tolažim se s tem, da ni edini.

Brezplačni tehnični pregledi

Pisali smo že o tem, da si v Sloveniji prizadevamo v tem letu zmanjšati število prometnih nesreč za 10 odstotkov. V ta namen organizira Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v sodelovanju s KK Ptuj, TOZD Tehnoservis brezplačne preventivne tehnične preglede za vozila RENAULT, WARTBURG

in TRABANT, v soboto 11. novembra 1989 od 8. do 13. ure.

Strokovnjaki Tehnoservisa bodo ob tej priliki odpravljali na pregledanih vozilih manjše tehnične okvare, voznikom pa nudili strokovno pomoč.

*Svet za preventivo
in vzgojo v cestnem prometu
SO Ptuj*

Podpredsednik poslovnega odbora Perutnine, Dimče Stojčevski, izroča prehodni pokal in spominsko darilo Nadi Tisaj, predstavnici ekipe športnikov iz Podravke

15. delavske športne igre

15. srečanje športnikov Koke, Perutnine in Podravke je za nami. Očitno smo bili dober gostitelj, ko nam le ne bi dobre organizacije pokvarili upravljalci športnih objektov. Kljub predčasemu dogovoru in naročilu nismo uspeli dobiti ključa od strelišča v »Mladiki«, zato je ta tekmovalna panoga odpadla. Spet se je pokazalo, kako se pobrigajo v SIS, kadar se odloča o prispevnih stopnjah (tudi za vzdrževanje športnih objektov) in kako, ko je treba uporabnikom zagotoviti možnost koriščenja.

To nepriliko so sodelujoči športniki z razumevanjem sprejeli, saj je vse drugo potekalo lepo prijateljsko. Navsezadnje je smisel iger v srečanju sorodnih kolektivov, ne pa v zmagah. Pa vendar. Podravka je ponovno osvojila prehodni pokal s 27 točkami pred Perutnino, ki je zbrala 21 točk, Koka pa je s 15 točkami ostala poslednja.

Perutnina je zmagala v šahu in namiznem tenisu ženske. V pikadu so imele tekmovalke enako število krogov kot Podravkine, vendar so imele manj petnajstic, zato so ostale druge. Drugo mesto so osvojili še kegljači tako moški kot ženske. Najslabše je šlo nogometašem in moškim v namiznem tenisu. Streljanje je žal odpadlo.

Sicer pa: »Konec dober, vse dobro.« Tako je tudi bilo. Zaključek srečanja je bil izredno prijeten in vsi sodelujoči športniki so se razšli s prijetnimi vtisi.

L.C.

